

Tocats pel teatre

El teatre és una droga. Un cop l'has tastat i n'has gaudit de ple és difícil desenganxar-se'n. Encara que siguis un actor mediocre o que, a l'escenari, facis el que bonament puguis, encara que obris parèntesis i deixis de trepitjar fusta durant anys, sempre acabes tornant-hi. La temptació esdevé irresistible.

La passió per la interpretació va més enllà de la professionalitat. Sempre he considerat que hi ha professionals —o que se'n fan dir— que mai seran bons intèrprets. De la mateixa manera, hi ha amateurs solventíssims —ara que el conseller Vila ha posat de moda els superlatius. L'actor té dots innates que pot anar polint i relluïnt amb tècniques artístiques més o menys sofisticades. Com el músic o el ballari, però també com el pintor, l'ebenista, l'orfebre o el rajoler. Fins que l'ofici el converteix en art i part.

Per mi, el teatre no és una comèdia. Pocs dies després del seu traspàs, convé recordar la ferma voluntat del maestro Dario Fo de fer del teatre un art per al poble. Un manifestació d'efectes epidèmics amb dosis d'enginy i personatges o situacions amb els quals sentir-se identificat. Mordaç, evocador, emotiu, provocador i, si cal, irreverent. Però sempre a l'abast del ciutadà de peu. Perquè el poble ras ha d'aspirar a reflexionar i qüestionar, sempre que pugui, el poder establert. A l'escena hi ha de trobar artilleria per remoure consciències.

«Un poble que no té cultura, que no té tradicions, que no té història és un poble buit», deia Fo. A Manresa, tradició i teatre són tot un i hi ha intèrprets amb molta fusta. En la recta final del Tocats de Lletra d'aquest 2016, un any més, una bona colla de drogoaddictes del teatre, sota la batuta de Fina Tàpies —aquest any amb el cop de mà inestimable de l'Àngels Torrens—, teixim una dramàtúrgia basada en textos proposats per diversos narradors de la Catalunya Central que giren al voltant d'un leitmotiv comú.

El resultat del treball es podrà veure [Els Carlins el dissabte, 29 d'octubre, a les 21.00](#). Però la tasca comença mesos abans amb l'encàrrec que el Jordi Estrada fa als autors i la selecció d'actors i actius posterior de la mateixa directora i de la Txell Vall, una de les hereves de la tradició teatral lligada al Casal Familiar Recreatiu. La majoria de dramàtúrgies són monòlegs. No pas guions de «El club de la comèdia» amb quatre acudits fàcils i un públic de riure fàcil.

Són peces complexes, amb sentits o històries envitricollades, poètiques o surrealistes, escrites amb un llenguatge ric i precís. Els actors i actrius, amb pocs assajos, ens hi hem d'esforçar. Memoritzar, concentrar-nos i buscar intencionalitat, evolució i gruix als personatges que encarnem per encàrrec. I, sense cap reserva, m'atreveixo a afirmar que el resultat supera les prestacions de, per exemple, molts dels joves talents que apareixen en les sèries televisives de moda.

No ho dic amb pedanteria. Ho faig amb tota la humilitat del món i amb respecte i admiració per la feina de tots els meus companys d'escena. N'hi ha de realment molt bons. A mi, el «miedo escénico» que va diagnosticar l'argentí Jorge Valdano a aquells futbolistes a qui els tremolen les cames en els grans estadis, m'aflora amb força cada funció. Quan entro a escena sento calfreds, m'entra una suor freda, el pòmul de la dreta em fa saltirons, aquell text que tenia tan segur trontolla a la memòria i sento com el cor em batega més fort. Però, un cop a l'escenari, el plaer és tan immens i la recompensa del públic tan reconfortant que desitjaries que aquells moments no s'acabessin mai.